

**R. P. Martini De Esparza Artieda, Navarri, Theologi Societ.
lesv, Cvrsvs Theologicvs**

iln decem Libros, & duos Tomos distributus, Ivxta Methodvm, Qva In
Scholis Societatis Iesv communiter traditur annis quaternis

Continens Secvndam Secvndæ, & Tertiam Partem D. Thomæ

Esparza Arteida, Martin de
Lugduni, 1666

XLIX. Vtrum præparatoria ad Baptismum conuenienter instituta sint?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94839](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94839)

remotum idem prohibens, respectu omnium, & quarumlibet aliarum causarum, in quouis numero habentium eandem virtutem, ad eundem effectum. Vnde causa numero plures simul applicata eidem subiecto, perinde agere possunt sub vna numero dispositione, atque si adessent totidem numero dispositiones, vel si vnaquaque causa applicaretur seorsim, sub vna numero dispositione, peculiariter ipsi soli, correspondente. Quapropter Baptismus fidei susceptus, cum primum coniungitur, vel cum contritione, vel cum attritione, & Sacramento Pœnitentia, inducit simul cum vtralibet, pro posteriori natura tantundem gratia vi sua, quantum initio induxisset seorsim, si non fuisset fidei susceptus, sed extitisset, tunc eadem illa dispositio, vt patet ex dictis supra; ex quibus, etiam patet de distinctione, & correspondentia formali quoad remissionem peccatorum. De vi Baptismi ad remittendum peccata venialia nihil specialiter, observandum hic occurrit, præter ea, quæ dicuntur ex professo, quæst. 91. & 92.

QVÆSTIO XLIX.

Utrum preparatoria ad Baptismum conuenienter instituta sint?

Videntur non esse conuenienter instituta. 1. Quia communiter dicitur Circumcisionem fuisse præparatoriam, & figuratiuam Baptismi. Circumcisio autem non fuit conuenienter instituta. Quia cum instituta fuerit in remedium peccati originalis, debuisset esse communis omnibus, quibus est commune illud peccatum, atque adeo debuisset in primis institui immediatè post peccatum Adæ, & non vsque adeo longo postea tempore, quando vixit Abraham. Debuisset etiam esse communis vtrique sexui masculino, & fœminino, totique generi humano, & non solum masculis, solumque populo Hebræorum concedi. Debuisset denique applicari infantibus immediatè post natiuitatem, & non differri vsque ad octauum diem saltem pro casu quo pueri prius constituerentur in periculo mortis. Ne videlicet morientes ante octauum diem, decederent cum peccato originali, atque impedirentur æternum, ab ingressu Regni Cælorum. Rursus eadem circumcisio continebat in se professionem quandam fidei, & obseruantia totius veteris legis, iuxta illud ad Rom. 4. 11. *Abraham accepit circumcisionem tanquam signaculum fidei*, & illud ad Galat. 3. *Testificor omni homini circumcidenti se, quoniam debitor est vniuersæ legis facienda*. Vis autem apprehensua fidei, residet in capite, atque obseruantia legis pertinet ad omnes corporis partes, præcipuè verò ad caput, & cor. Ergo circumcisio non fiebat conuenienter præcisione præputij. Ob hæc igitur omnia non fuit conuenienter instituta circumcisio. Apparet præterea ex iisdem eandem circumcisionem, non solum nullam habuisse similitudinem cum Baptismo, quinimo fuisse per omnia dissimilem eidem, ergo non conuenienter fuit instituta, saltem quatenus præparatoria, & præfiguratiua Baptismi.

2. Baptismus Ioannis fuit præparatorius, & præfiguratiuus Baptismi Christi. Eiusdem etiam fuerunt figuræ protectio Hebræorum per columnam nubis, & transitus maris Rubri, vt apparet ex prima ad Corinthios 10. 2. vbi dicitur quod omnes (antiqui Patres) *in nube, & in mari baptizati sunt*. Superflue autem, & inconuenienter instituuntur multe figuræ, & præparationes eiusdem rei; Ergo vel alterutrum horum, vel vtrumque, vel circumcisio superflue, & inconuenienter instituta sunt.

3. Catechumenus præparatur ad Baptismum per Catechismum, & Exorcismum. Neuter autem conuenienter adhibetur. Non quidem Catechismus: tum quia puer non potest profiteri fidem, neque per se, vt patet, neque per alium, quia nemo potest obligare alium, ad aliquod, independentem ab omni eius consensu; & tamen in Catechismo continetur professio fidei de præsentia, & in futurum: tum quia prius est viuere, quam operari; atque per Baptismum habetur vita spiritualis, & fides, eiusque professio est operatio quadam, quæ proinde ineptè præmittitur Baptismo. Sed nec exorcismus conuenienter præmittitur. Quia est ordinatus ad pellendos demones, & ad frandam eorum potestatem. Neutrum autem horum obtineri potest ante Baptismum; cum per Baptismum tollatur peccatum, quo permanente in aliquo, non possunt ab eo pelli demones, aut eorum potestas cohiberi. Quia homo est seruus demonis ratione peccati, ideoque non potest ad ea seruitute liberari, antequam liberetur ab ipso peccato.

4. Inter preparatoria Baptismi adhibentur gustus salis, & linitio aurium, ac narium ingesta in eas salina. Hæc autem sunt inania, ridicula, parumque decentia. Ergo præparatio ad Baptismum, &c.

5. Omnia, quæ nuper commemorata sunt, sunt inutilia, nulliusque prorsus effectus, cum totum effectum salutarem conferat Baptismus, solusque conferat. Quæ autem nihil efficiunt, ideoque sunt inutilia, non sunt conuenienter instituta.

6. Omnia eadem sunt inuenta hominum superaddita operi Dei, & institutioni Diuinæ. Quæ autem sunt eiusmodi, eo ipso sunt, non solum contemnenda, & nihili prorsus facienda, sed etiam mala, & omnino fugienda; vtpote repugnantia legi Dei, vt apparet ex illo Deuter. 4. 2. *Non addetis ad verbum, quod vobis loquor, nec auferetis ex eo. Custodite mandata Domini Dei vestri, quæ præcipio vobis*, & cap. 12. fine. *Quod præcipio tibi, hoc tantum facite Domino; nec addas quicquam, nec minuas*. Similiter Prouerb. 30. 6. iubetur: *Ne addas quicquam verbis illius, ne arguaris, inueniarisque mendax*. Eodem pertinet quod Isaia 29. 13. & Matth. 23. 5. reprehenduntur à Deo, qui frustra, & sine causa ipsum colunt, docentes doctrinas, & mandata hominum. Eodem etiam pertinent exempla eorum, qui grauiter à Deo puniti sunt præcisè, quia induxerunt nouas caeremonias, & circumstantias nouas, in cultu Dei, vltra ea, quæ Deus ipse instituerat. Huius generis sunt leones immissi in quosdam incolentes Samariam, vt habetur 4. Reg. 17. 26. quia ignorabant ritum Dei terræ, propterea quæ eum colebant ritu alio ab eo, quem Deus instituerat. Reprehensio Regis Achaz 4. Regum 16. 10. Quia erexit altare nouum in templo; & punitio Regis Manasse 4. Reg. 21. 4. ob causam similem. Ergo caeremonia, & ritus præparatorij respectu Baptismi inducti ab Ecclesia, atque humana autoritate constituti, & superadditi institutioni Diuinæ, hæc ipsa de causa sunt vitandi, atque omnino reprobandi.

7. Nunquam licet ministrare vllum Sacramentum, nisi decenter, & modo maximè decenti. Sæpè autem licitè, & honestè perficitur Baptismus absque eiusmodi ritibus, & præparatoriis, nempe quoties non perficitur solemniter à Sacerdote. Ergo eiusmodi ritus, non pertinent ad decentiam Baptismi, aut ad modum conuenientem ministrandi ipsum.

Art. 1. Respondetur præparatoria Baptismi, alia sunt proxima, alia remota: Alia namque sunt anteriora, non solum vsu, sed etiam institutione Baptismi; alia verò, quæ adhibentur immediatè in ipso opere baptizandi. Præparatoria remota duo sunt præcipua, circumcisio, & Baptismus Ioannis. Præparatoria proxima duo itidem sunt præcipua, Catechismus, & Exorcismus.

continens instructionem de rebus fidei, & morum, & Exorcismus, quo abiguntur Spiritus immundi adiuncta exsufflatione in signum depulsionis eorum. His additur circumstantia loci, ut Baptismus perficiatur in Ecclesia consecrata, & in eius parte ad hoc destinata, quæ dicitur baptisterium; circumstantia item materiæ, ut aqua baptismalis sit consecrata admixto oleo; necnon circumstantia temporis, olim obseruata, ut Baptismus conferretur solum in Paschate, & Pentecoste; præterea ex parte ipsius baptizandi adhibetur Sal, qui in os eius immittitur, & salina, quæ eiusdem aures, & nares liniuntur, cum verbo, *Ephata*, id est, adaperire; inunctio olei Catechumenorum inter pectus, & scapulas ante Baptismum, & post ipsum inunctio chrismatis; ac demum susceprores, seu Patrini, ac Pædagogus, & nominis impositio facta ad arbitrium eorum, si baptizatus ipse non sit capax ad illud eligendum, quæ cum aliis nonnullis prosequitur fusc, ac diligenter P. Vasquez tota disp. ult. de Baptismo.

Art. 2. Hæc porro omnia fuerunt iam olim conuenientissime instituta, & quæ pertinent immediatè ad ipsum opus, laudabiliter religiosè, & utiliter exhibentur à ministris. Quod quidem fusc, ac diligenter demonstrant pluribus, & autoritatibus Dionysij, aliorumque Sanctorum Patrum, & rationibus mysticæ significationis, Bellarminus, Suarez, & Vasquez in præsentia materia, & Durant, lib. 1. de ritibus Ecclesiæ, cap. 19. alique communiter cum D. Thoma tota quæst. 70. & 71. Conuincitur verò omnium efficacissime quoad præparatoria quidem remota, quia ea fuerunt instituta à Deo, aut ex reuelatione Dei, cuius perfecta sunt opera, ideoque conuenientissima; quoad proxima verò præparatoria, quia inducta ea sunt auctoritate Ecclesiæ, cui Deus specialiter assistit, nec permittit errare in vniuersali directione fidelium, præsertim quoad modum peragendi res sacras, & colendi Deum.

Art. 3. Idem facile, & efficaciter suaderi potest considerando breuiter singula. Primum Circumcisio conuenienter est instituta, tum secundum se, tum quatenus figuratiua Baptismi. Quia aliquod peccati originalis remedium fuit omni tempore necessarium: Oportuit verò, ne illud esset idem semper, & vniuersale, sed procedente tempore succederet magis perfectum minus perfectò, prout contigisset indigentiam hominum notabiliter fuisse maiorem. Quæ notabilis differentia accidit potissimum tempore Abraham prima, & deinde tempore aduentus Christi Domini. Quæ apparent ex discursu præmisso supra in communi, quæst. 11. Oportuit rursus, ut populus, ex quo, & in quo futurum erat, ut Christus nasceretur, segregaretur, atque speciali aliquo signo distingueretur à reliquis populis. Ut ergo utrique huic fini simul prouideretur, opportunè instituta est circumcisio, cuius interuentu deleteretur peccatum originale, & quæ esset signum peculiare populi à Deo electi, ut ex eo, & in eo filius Dei, & hominis nasceretur. Datum porro est istud originale remedium, & signum populi electi, in organo generationis, quia in eo maxime præualet vis concupiscentiæ solutæ per peccatum originale, idemque peccatum, indidem propagatur, atque indidem series generationis Christi, ipsaque eius generatio deducenda erat. Similiter fuit conuenienter instituta Circumcisio, quatenus præfiguratiua Baptismi Christi. Et quidem hoc sine institutam esse circumcisionem, quo tempore instituta est, ut repræsenteret Baptismum postea futurum, & affirmat asseuerantissime, & efficacissime probat Augustinus lib. 6. contra Iulian. cap. 3. dicens: *Sacramentum circumcisionis in figura præcessisse baptismatis, quis vel mediocriter sacris literis eruditus*

R. P. de Elparza Curs. Theol. Tom. II,

ignoret? cum apertissime de Christo dicat Apostolus. *Qui est caput omnis Principatus in quo, & circumcisio estis circumcisio non manu facta in expoliatione corporis carnis; sed in circumcisioe Christi conscripti ei in Baptismo*, ubi clarissime Baptismus Christi appellatur circumcisio Christi, nomine utique figuræ in rem figuratâ translato. Ratio autem analogiæ inter vtrumque principaliter consistit in tribus. Primò nimirum, quia sicut per Baptismum aggregatur quis populo fidelium, & accipit signum huius aggregationis, ut dictum est quæst. 47. ita per circumcisionem aggregabatur quis populo electo Dei, & manebat designatus ut talis. Deinde, quia sicut Baptismus continet in se professionem fidei, ut ibidem dictum est, ita circumcisio eandem continebat, quæ de causa dicitur ab Apostolo ad Roman. 4. signaculum iustitiæ fidei. Tertio, quia sicut per Baptismum exiit baptizatus veterem hominem, ut Christum induat, atque ambulet in nouitate vitæ per obseruantiam legis Christi, ut pariter dictum ibidem est, ita etiam circumcisio fiebat per abscissionem eius partis, in qua vel maxime est prædominium veteris hominis. Quæ de causa dixit Irenæus l. 4. contra hæres. c. 30. *secundum carnem circumcisio, circumcisionem præfigurabat spirituales*, & significantius August. lib. 6. contra Faust. c. 3. *In quo membro congruentius expoliatio carnalis, & mortalis concupiscentiæ figuratur, quam vnde carnalis, & mortalis foris exoritur*. Patet itaque ex his conuenientia circumcisionis, & secundum se, & in ratione figuræ Baptismi. De Baptismo Ioannis, quod fuit alterum præparatorium remotum Baptismi Christi, nihil necesse est specialiter dicere, cum sit satis ex se manifesta analogia inter vtrumque, nec sit obscura ratio necessitatis, ut rei perfectissimæ præmitteretur aliquid eiusdem generis minus perfectum; per quod proximè disponerentur animi ad intelligentiam, & assensum altissimi mysterij, atque ex sua natura maxime ardui.

Art. 4. Facilius est intellectu conuenientia eorum, quæ proximè præparant ad Baptismum, & simul concurrunt, ac peragantur cum ipso. Primum enim, cum Baptismus sit Sacramentum fidei, & incorporatiuum baptizati in populum fidelem, congruenter præmittitur Catechismus, qui instruit de articulis fidei, ut propositi, atque inspirati auctoritate Ecclesiæ, in usu solemnè, & vsque adeo sacrosancto, altius imprimantur, & firmitus adhaereant baptizato, vel immediatè si sit adultus, vel mediatè, si sit paruulus, & edocendus postea ab aliis, qui adsunt iuxta dicta supra quæstione 44. Deinde cum idem Baptismus sit causatiuus remissionis peccatorum, & salutis animæ, cuius impeditiōi totis conatibus semper incumbit Dæmon, conuenienter omnino præfertur Exorcismus continens orationes, & preces Ecclesiæ, quibus potestas Dæmonis coercetur, & vis eius omnis figuratur, in cuius rei signum visibile, congruenter adiungitur exsufflatio corporalis, quatenus dictis precibus, quasi flatu quodam difficitur dæmon. Mysticæ significationis conuenientia in cæteris, quæ præterea adhibentur, est clara, & conspicua, saltem, qui ori ingeritur coelestem indicat sapientiam, quæ cum fide confertur per Baptismum, & veteris corruptionis sanationem, ac præseruationem, quæ similiter prouenit ex Baptismo. Salina liniens aures, & nares continet imitationem similiter limitationis, quæ Christus mutum sanauit, Marci 7. & illuminauit cæcum, Ioannis 9. & significat vim percipiendi fidem, quæ confertur per Baptismum, & habetur per auditum, ut dicit Apostolus; necnon vim percipiendi odorem vniuentorum diuinorum, seu donorum Dei, quæ dictum est vniuersaliter conferri per Baptismum. Similis est applicatio cæterorum, quæ superius commemorata sunt. Circumstantia loci sacri ad hoc specialiter de-

putati non est typicè significatiua, sed exigitur sola ratione conducentiæ respectu actionis vique adeo sacrosanctæ, ac mysteriosæ. Circumstantiæ temporis determinati, iam non obseruantur, saltem vt plurimum, sicut olim obseruabantur propter multitudinem baptizandorum, nimis iam magnam, vt tota duobus solis anni temporibus referuaretur, cum termino paucorum dierum. De susceptoribus dictum est satis, quæst. illa 44. Circa impositionem nominis, cautum est in Concilio Nicano can. 30. *Ne fideles imponant filiis nomina Gentilium, sed potius omnis natio Christianorum suis nominibus utatur, imponanturque nomina Christianorum in Baptismo.* Nempe nomen ingerit unicuique memoriam originis suæ, & inde habet vim quandam incitandi ad imitationem eorum, à quibus trahitur. Constat ergo omnia præparatoria Baptismi conuenienter, ac rationabiliter instituta esse.

Ad 1. Circumcisio non fuit vnicum remedium peccati originalis, pro omni tempore, & pro omnibus hominibus, sed ante ipsam viguit remedium, quod dicitur legis naturæ, cum parè utilitate, cum qua, & permansit post institutam etiam circumcisionem, pro iis, qui circumcidi non poterant, aut non debebant. Vnde necesse non fuit, vt circumcisio, aut institueretur ante tempus quo instituta de facto est, aut pro feminis etiam, & non pro masculis tantum, aut vt masculis ipsis permitteretur eius vsus, & applicatio ante octauum diem. Quinimo, fuere in oppositum rationes conuenientiæ superius ponderatæ. Quibus, quoad circumstantiam octauæ diei, addit D. Thomas, tum correspondentiam magno plenam mysterio respectu aduentus Christi Domini, qui venit in octaua ætate, & induxit circumcisionem spiritualem delictuam peccatorum quoad culpam, & poenam; tum ténacitatem infantium ante octauum diem, ob quam expediebat, ne prius caderentur cum periculo vitæ. Qua etiam de causa cauetur Leuitici 22. ne animalia vlla offerrentur Domino ante octauum diem, sed interim essent sub vberè matris suæ. Ratio ob quā oportuit circumcisionis institutionem, & vsum præmitti promulgationi legis Mosaicæ, sicut præmissa de facto est ante annos vt minimum quadringentos, desumitur ex eo, quod oportet, vt ante promulgationem legis specialiter obligantis aliquem populum, detur iam ipse populus segregatus à reliquis populis; cum lex ex sua natura feratur in communitatem. Populus autem Dei electus segregatus fuit à reliquis populis, & in se ipso coaluit per signum circumcisionis, neque id fieri potuit breui tempore. Oportuit ergo, vt circumcisio tanto tempore præcederet legem, cuius, postquam lata est, & non prius, professionem continebat. Quod autem oportuerit, vt Sacramentum circumcisionis adhiberetur potissimum in organo generationis, licet esset illi deuincta obseruantia totius legis, quæ pertinet ad totum corpus iam superius apparuit admodum congruenter factum esse. Addit præterea D. Thomas art. illo 3. ad 1. Circumcisionem fuisse signum fidei, qua Abraham credidit Christum ex suo semine nasciturum, atque in præmium eiusdem fidei, eidem primitus concessum, ac reuelatum esse, eiusmodi Sacramentum. Congruenter igitur addita fuit ratio eius Sacramenti, illi corporis parti, cuius erat præcipua operatio in obiecto eius fidei. Adde præterea Sacramentum, cuiusque demum corporis parti applicatum, atque perfectum in qualibet parte, operari in totum hominem æqualiter. Postremo, licet circumcisio differret à Baptismo tot eiusmodi differentiis; habuit nihilominus conuenientiam cum eodem, quoad effectum remissionis peccatorum, aggregationis ad populum Dei, & segregationis ab aliis populis. In Sacramentis autem præci-

pue consideratur effectus ipsorum. Vnde Circumcisio prætulit figuram Baptismi præ aliis veteribus symbolis eius.

Ad 2. Nullum est inconueniens, vt præcedant plures figuræ eiusdem rei, si sint diuersæ rationis, sitque manifestior, quæ propinquius accedit ad rem figuratam. Imò id est maximè conueniens, ac necessarium, quando res figurata est præstantissima, cuius propterea, nulla vna figura reperitur adæquata, seque sola sufficiens. Huiusmodi autem figuratum est Baptismus Christi, atque Baptismus Ioannis fuit magis similis Baptismo Christi eidemque propinquior, quam circumcisio. Iam protectio columnæ nubis, & transitus maris rubri, fuerunt similiores Baptismo nostro, quam circumcisio, quoad aquam baptismalem, ex qua renascimur, cui est homogeneum mare rubrum, & quoad Spiritum sanctum, quo gignente renascimur, significatum per columnam nubis, sed quoad effectum, de quo maior habetur ratio, præmincebat similitudo circumcisionis, vt nuper dicebatur.

Ad 3. Dictum est. Catechismus vtiliter præmitti in Baptismo etiam pueri. Quia licet ipse non possit tunc percipere fidem, possunt tamen eam percipere ij, à quibus est postea edocendus, iidemque possunt obligari ad eum docendum, licet sua voluntate obligare illum specialiter non possint, vt discat. Adultus verò tamen non habeat vitam spiritualem ante Baptismum, habet tamen ante ipsum vitam naturalem, ratione cuius est iam capax ad operationem inchoatam vitæ spiritualis. Similiter per exorcismum potest impediri potestas demonis, quoad exteriorem impeditiōem Baptismi, tamen interior eius dominatio circa animam non tollatur substantialiter ante iustificationem, cuius inducendæ vim habet Baptismus.

Ad 4. Gustus Salis, & linitio, quæ sit salua obinent decentiam, & solidam, ac seriam vtilitatem ratione mysticæ significationis, cum qua, & propter quam adhibentur ab Ecclesia, vt dictum est. Vnde apud eos, apud quos, & à quibus, & circa quos adhibentur, conuenientissimè adhibentur, esto iis, qui sunt foris, stulta videantur, quibus, & passio Christi & vita eorum, qui illum legitime sequuntur, stulta videtur, quia stulti ipsi sunt.

Ad 5. Circa vtilitatem, & efficaciam istorum sacramentalium partim dictum est supra in communi quæst. 36. & eadem de re dicitur iterum infra vberius quæst. 91. atque ex dictis in hac quæstione innotebit satis circa rem præsentem in particulari.

Ad 6. Sicut Princeps temporales laudabiliter inducunt leges particulares, ultra eas quas Deus, & natura immediatè condidit, prout ipsis videtur opportunum pro politico regimine Reipublicæ; ita etiam Principes Ecclesiæ laudabiliter constituunt leges particulares, tum pro aliis rebus; tum maximè pro rebus sacris quam decentissimè, & quam vtilissimè administrandis, prout opportunum ipsis videtur pro regimine spirituali populi Christiani, atque neutri propterea peccant in legem Dei, quæ obicitur ex Deuteronomio, & ex Proverbiis, nihil addendi verbis Dei nihilque minuendi. Quia videlicet sensus eius legis est, ne quid addatur legi Dei, quod eidem contradicat directè, vel indirectè, neve intrudatur, tanquam à Deo immediatè sancitum, quod humana cooperante voluntate, stabilitum fuerit. De cætero sicut Deus in genere causæ efficientis ea sola se solo producit, in quibus causæ secundæ cooperari nihil possunt, eos verò effectus omnes ad quos eadem cooperari aliquatenus possunt, non nisi iisdem eatenus cooperantibus operatur; Ita etiam in genere causæ moralis, eas tantum leges, ac institutiones

sibi soli referuat; ad quas capacitas rationis humanæ, mentisque creatæ est insufficiens, eas verò ad quas eadem aliquatenus sufficit, nisi ipsa interueniente minimè constituit, atque determinat. Hinc passim in scriptura laudantur non minùs boni legislatores, ac institutores reipublicæ tum temporalis, tum spiritalis, quam laudatur fecunditas causarum secundarum superaddens plures effectus effectibus à solo Deo immediatè productis. Ne videlicet frustraneam, ac laudabilem contulerit Deus creaturis suis, aut actiuitatem ad agendum, aut prudentiam, ac sapientiam ad regendum. Hunc esse legitimum sensum legis illius Diuinæ de non addendo, nec minuendo, interpretes Catholici apertè in illis locis demonstrant ex contextu, & ex mente sanctorum Patrum, atque ratio proposita efficaciter concludit: Hinc igitur effectum est, vt Deus per se ipsam immediatè instituerit Sacramenta quoad substantiam, & propterea Ecclesia nunquam quidquam immutauerit, immo declarauerit, immutare se minimè posse quoad substantiam, vt patet ex dictis supra communi quæst. 4. & 10. accidentales verò ritus eidem Ecclesiæ commiserit instituendos vtiliter ex ipsius instinctu pro temporum & locorum opportunitate. Eos porro, quos de factò constituit, constat ex dictis, nihil continere institutionibus diuinis contrarium, sed potius ad finem earum conferre plurimum. Vnde, qui illos obseruant sunt propterea omnino laudandi, nec vlla ex parte comparandi cum iis, quorum punitionis exempla producentur ex scriptura, quos videlicet certissimè constat fuisse deditos idololatriæ, aut nouitates alias induxisse contrarias legi Dei.

Ad 7. Iam iterum dictum est supra in simili, decere in casu necessitatis, quod seculsa necessitate non decet, aut non vsque adeo decet. Nullam igitur est argumentum, quod dicitur ad decentem administrationem Baptismi absque consuetis solemnitatibus Ecclesiæ extra casum necessitatis ab omissione eorundem minimè dedecenti, quando vrget necessitas. Iam verò circa ministrum legitimum eiusmodi caeremoniarum eiusque administratos, nihil addere necesse est vltra ea, quæ obiter dicta sunt quæst. 42.

QVÆSTIO L.

Vtrum Baptismus sit omnibus necessarius ad salutem.

Videtur non omnibus necessarius. 1. Quia non indigent remedio peccatorum, qui rationis vsu, & libero carent arbitrio. Nempe hi peccare non possunt, & nemo potest esse peccator, aut indigere remedio peccatorum, quin peccet. Ergo pueri, alique carentes vsu rationis non indigent Baptismo, qui est remedium peccatorum.

2. Paruuli non sunt deterioris conditionis in nouo, quam in veteri testamento, neque ynquam fuerunt, aut sunt deterioris proportionaliter conditionis, quam adulti. In veteri testamento, pueri, qui circumcidi non poterant, poterant nihilominus consequi vitam æternam per remedium legis naturæ; atque adulti possunt ad illam peruenire: cum solo voto Baptismi, absque reali eius susceptione. Ergo Paruulis non est ita necessarius Baptismus, vt non possit illis subueniri per remedium legis naturæ, seu per fidem alicuius adulti, vteumque illis applicatam actione aliqua exteriori, nec non per desiderium eos baptizandi, conceptum efficaciter à parentibus, aut ab aliquo aliquando baptizari non possunt.

3. Nemo in alium transmittere potest, quod sibi

non inest. Ergo genitores baptizati vel aliter iustificati, antequam gignant, quibus proinde non inest peccatum originale cum generant, non possunt illud transmittere in prolem. Ergo pueri orti ex Parentibus mundatis prius à peccato originali, non contrahunt peccatum originale, & consequenter, nec indigent Baptismo. Confirmatur ex illo Pauli 1. ad Corinth. 7. *Sanctificatus est vir infidelis per mulierem fidelem. & sanctificata est mulier infidelis per virum fidelem. Alioquin filij vestri immundi essent, nunc autem sancti sunt*; ac proinde non indigent Baptismo, quia orti sunt à Parentibus sanctificatis.

4. Non est necessarium ad salutem id, sine quo potest obtineri salus. Potest autem obtineri salus absque Baptismo aquæ per dilectionem Dei super omnia, necnon per martyrium, vt dictum est supra.

5. Baptismus non est sufficiens ad salutem vitæ æternæ. Quæ videlicet non obtinetur, si post Baptismum desit perseverantia in accepta iustitia. Ergo Baptismus non est necessarius ad salutem vitæ æternæ. Patet consequentia. Quia institutio Baptismi, non fuisset benefica erga nos, nec præmiatiua meritorum Christi, si imposuisset onus querendi aliquid, tanquam necessarium ad consecutionem vitæ æternæ, quin induxisset sufficientiam eiusdem vitæ æternæ consequendæ. Nec enim prodest præsentia rei insufficientis, quantum nocet defectus rei necessariæ, quando vtraque est æquè contingens, vt accidit in re præfenti.

6. Quicumque est prædestinatus, certissimè saluatur, & æquè certò perit, quicumque non est prædestinatus, siue baptizetur, siue non baptizetur. Ergo Baptismus non est necessarius, neque quidquam interest pro consecutione vitæ æternæ.

Art. 1. Respondetur. Id, & eo modo est necessarium ad salutem, & consecutionem vitæ æternæ, quod, & quo modo est necessarium ad delenda peccata iam commissa, aut contracta, & ad vitanda peccata nondum commissa. Quia peccatum est vnicum impedimentum vitæ æternæ, eamque Deus dat omnibus non habentibus in se vllum illius impedimentum; siquidem vult, quantum est de se, omnes homines saluos fieri. Baptismus autem est necessarius ad delenda peccata præcedentia, & ad vitanda peccata futura. Quia confert gratiam sanctificantem, quæ est impossibilis cum peccatis præcedentibus, eaque proinde delet formaliter per se ipsa, & similiter cum eadem gratia omnes virtutes, quibus vitari possunt peccata in futurum. Ergo Baptismus est duplici titulo necessarius ad salutem vitæ æternæ quatenus, & tollit impedimenta illius, quæ iam insunt, & confert, vnde vitentur, quæ nondum insunt.

Art. 2. Inter vtrumque hunc titulum intercedit magnum quoddam discrimen. Nempe ratione deletionis peccatorum præcedentium, ita est necessarius Baptismus, vt siue culpabiliter, siue inculpabiliter desit, alicui, perinde eidem desit salus animæ, & vita æterna, certè fieri potest, vt ea præcisè de causa, vtraque desit. Quia vteumque contingat deesse Baptismum, perinde permanere possunt eo ipso peccata præcedentia, quæ absque nouo peccato sufficiunt ad ocludendum aditum Regni Cælorum. Quapropter Baptismus ex hoc capite dicitur, & est necessarius ad salutem animæ, necessitate mediæ, seu est necessarius, sicut est necessarium medium ad consecutionem finis, de cuius ratione est, vt non obrineatur prætermisso medio, siue culpabiliter, siue inculpabiliter prætermittatur. At idem Baptismus, quatenus conferens ad vitanda peccata in futurum, non est ita necessarius, vt si inculpabiliter prætermittatur, perinde obstat eiusdem defectus. Si enim inculpabiliter prætermittatur non ob id præcisè necesse erit, vt